

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

**Кафедра Економіки та підприємництва**



**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

« 08 » \_\_\_\_\_ 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ МАКРОЕКОНОМІКИ**

**Рівень вищої освіти:** Перший (бакалаврський)

**Галузь знань:** 29 Міжнародні відносини

**Спеціальність:** 292 Міжнародні економічні відносини

**Освітньо-професійна програма:** Міжнародні економічні відносини

**2023**

Робоча програма навчальної дисципліни Основи міжнародної макроекономіки.  
Одеса: ОНУ, 2023.

**Розробники:**

Крючкова Наталія Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент  
кафедри економіки та підприємництва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та підприємництва

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри  Ірина ЛОМАЧИНСЬКА

Погоджено із гарантом ОПП  
«28» серпня 2023 р.

Гарант ОПП  Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) економіко-правового факультету

Протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Голова НМК  Ірина ГОЛОДЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва  
Протокол № \_\_\_ від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва  
Протокол № \_\_\_ від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

### 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3,0  годин - 90  змістовних модулів – 2	Галузь знань: 29 Міжнародні відносини  Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини  Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»  Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	<b>Обов'язкова</b>	
		<b>Рік підготовки</b>	
		2-й	2-й
		<b>Семестр</b>	
		3-й	3-й
		<b>Лекції</b>	
		20 год.	6 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		16 год.	-
		<b>Лабораторні</b>	
		-	-
		<b>Самостійна робота</b>	
		54 год.	84 год.
		у т.ч. ІНДЗ: не передбачено	
<b>Форма підсумкового контролю</b>			
Іспит	Іспит		

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета дисципліни** – формування системи знань про механізм функціонування світової економіки на підставі сучасних макроекономічних теорій обґрунтованих світовою і національною наукою та досвідом міжнародної макроекономічної практики. Логіка і структура курсу “Основи міжнародної макроекономіки” дозволить студентам засвоїти необхідний обсяг знань, що дає можливість досягти високого рівня професійної та економічної компетентності майбутніх фахівців.

### **Завдання дисципліни:**

- вивчення ключових положень базових макроекономічних теорій та міжнародної макроекономічної практики;
- вивчення ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання національної відкритої економіки;
- набуття вмінь аналізувати результати функціонування національної та міжнародної економіки;
- оцінювати ефективність економічної політики держави з урахуванням зовнішньоекономічних зв'язків.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

**Інтегральна компетентність:** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

### **Загальних компетентностей:**

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

### **Спеціальних компетентностей:**

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

**Програмні результати навчання:**

РН 4 Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН 7 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 10 Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

РН 12 Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

РН 18 Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово- часових зв'язків.

РН 24 Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

**У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:**

**знати:** суть макроекономічних категорій; зміст основних законів та принципів сучасної ринкової економіки; методи та засоби впливу держави на стан економіки; показники, що характеризують ефективність функціонування економічної системи на національному та міжнародному рівнях.

**вміти:** визначати основні макроекономічні сфери; розуміти проблему ефективного використання обмежених економічних ресурсів на рівні національної та міжнародної економіки і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських потреб; розкрити закономірності розвитку сучасної ринкової економіки; з'ясувати механізм функціонування економічної системи та дії основних економічних законів у процесі господарської міжнародної діяльності; обґрунтувати необхідність державного втручання в економіку в сфері зовнішньоекономічної діяльності; обчислити основні макроекономічні показники для визначення рівня економічного розвитку країни та здійснення міжнародних порівнянь.

### **3. Зміст навчальної дисципліни**

## **ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ МАКРОЕКОНОМІКИ**

### **Тема 1. Вступ до предмету міжнародної макроекономіки**

Об'єкт і предмет макроекономіки. Розвиток макроекономіки як науки. Економічна система як об'єкт макроекономіки. Методологічні та методичні особливості макроекономічного аналізу. Макроекономічне регулювання в Україні. Місце курсу в системі економічних дисциплін.

### **Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків та міжнародної економіки**

Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Основні категорії системи національних рахунків: додана вартість, інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки. Переваги та обмеження СНР. Проблеми впровадження СНР в Україні.

Роль макроекономічних показників. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень цін, зайнятість. Валовий національний продукт (ВНП) та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Визначення ВВП Інститутом статистики ООН. Характерні ознаки ВВП. Визначення кінцевої і проміжної продукції, доданої вартості. Подвійний рахунок та його виключення. Динаміка ВВП в Україні.

Співвідношення між основними показниками системи національних рахунків (СНР). Чистий національний продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Дохід кінцевого використання. Номінальний та реальний ВВП. Поточні та постійні ціни. Темп росту та темп приросту реального ВВП. Індекс цін та дефлятор. Інфлювання та дефлювання.

### **Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція: модель AD-AS.**

Сукупний попит. Структура сукупного попиту. Споживчий попит. Інвестиційний попит. Попит держави.

Цінові фактори, які впливають на сукупний попит: зміна процентної ставки, ефект багатства, обсяг та структура імпорту. Крива сукупного попиту. Нецінові фактори, які впливають на сукупний попит. Зміни в споживчих витратах, інвестиційних витратах, державних витратах та у витратах на чистий експорт.

Сукупна пропозиція. Короткострокова крива сукупної пропозиції. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції. Довгострокова крива сукупної пропозиції. Цінові фактори, що впливають на сукупну пропозицію: зміна процентної ставки, зміна рівня цін. Нецінові фактори, що впливають на сукупну пропозицію: зміни цін на ресурси, продуктивності праці, правових норм.

#### **Тема 4. Моделі макроекономічної рівноваги**

Класична модель макрорівноваги: взаємодія ринків ресурсів товарів, грошей та інвестицій. Гіпотези класичної моделі макрорівноваги. Ринок ресурсів. Робоча сила як головний ресурс класичної макромоделі. Умови рівноваги ринку робочої сили за класичною моделлю. Взаємозв'язок графіка рівноваги ринку робочої сили з виробничою функцією. Визначення рівноважного обсягу виробництва. Ринок грошей та його рівновага. Графік рівноваги ринку грошей за класичною моделлю. Ринок товарів. Умови та графік рівноваги ринку товарів за класичною моделлю. Ринок заощаджень. Вплив процентної ставки на ринок заощаджень.

Графік рівноваги ринку заощаджень. Загальна рівновага класичної макромоделі: система взаємопов'язаних графіків. Кейнсіанська модель макрорівноваги: споживання та заощадження в національній економіці. Умови побудови моделі. Спрощена модель рівноваги – Кейнсіанський хрест. Заплановані витрати. Фактичні витрати

#### **Тема 5. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки**

Макроекономічна нестабільність. Циклічність, інфляція та безробіття як основні прояви макроекономічної нестабільності. Нециклічні коливання та їх чинники. Короткострокова та довгострокова нестабільність. Соціальна політика держави в умовах нестабільності економічного розвитку. Основні напрямки та інструменти реалізації соціальної політики.

Циклічні коливання та їх види. Циклічні прояви в сучасній економіці. Кореляція та відносна змінність макроекономічних показників для типового ділового циклу. Інтерпретації ділового циклу та моделі циклічних коливань. Детерміністичні цикли та їх вірогідність. Стохастичні цикли як сучасна теорія ділового циклу. Ділові цикли в умовах малорухомих цін. Застосування моделей AD-AS та IS-LM для аналізу циклічних коливань. Гнучкі ціни та теорія (модель) реального ділового циклу.

### **ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ДЕРЖАВНА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ**

#### **Тема 6. Фіскальна політика держави: національний та міжнародний досвід реалізації.**

Фіскальна політика та державний бюджет. Проблеми збалансованості державного бюджету. Циклічний та структурний дефіцити бюджету. Основні фактори зростання дефіциту бюджету. Джерела дефіцитного фінансування. Емісійне та боргове фінансування бюджетного дефіциту та інфляція.

Автоматична фіскальна політика. Стабілізаційний вплив на економіку автоматичної фіскальної політики в умовах падіння та зростання виробництва. Ефект гальмування автоматичної фіскальної політики та необхідність її доповнення дискреційною політикою.

Дискреційна фіскальна політика. Стимулююча та стримуюча фіскальна політика. Граничний коефіцієнт податків і складний мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків. Мультиплікативний вплив державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Наслідки стимулюючої податкової політики для державного бюджету. Крива Лаффера про залежність між податковими ставками і податковими надходженнями до бюджету.

### **Тема 7. Монетарна політика держави в умовах відкритості національної економіки.**

Механізм функціонування грошового ринку. Модель грошового ринку. Порушення та відновлення рівноваги на грошовому ринку. Сутність грошової пропозиції. Грошова пропозиція та способи її вимірювання. Грошова маса. Показники грошової маси - грошові агрегати МТ, М2, М3, L, Д. Грошова база. Грошова пропозиція з урахуванням депозитних та готівкових грошей. Ліквідність активів. Коефіцієнт монетизації (Маршалла). Графік грошової пропозиції.

Грошовий та депозитний мультиплікатори і пропозиція грошей. Попит на гроші та фактори, що його визначають: рівень цін (P), процентна ставка, реальні доходи. Попит на гроші для угод, попит на гроші як активи та їх графічна інтерпретація. Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики. Кейнсіанська теорія переваг ліквідності. Монетаристська теорія як теоретична база монетарної політики. Кількісне рівняння як концептуальна основа монетаристської теорії. Грошова маса та процентна ставка у стані рівноваги. Наслідки зміни грошової маси. Вплив підвищення реальних доходів на рівень процентної ставки. Процентна ставка та попит на інвестиції. Гроші, процентна ставка та сукупний попит.

### **Тема 8. Інфляція та інфляційна політика в умовах глобалізації світової економіки.**

Інфляція як індикатор макроекономічної нестабільності. Індекси цін: індекс Ласпейреса, індекс Пааше, індекс Фішера. Рівень інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Повзуча інфляція, галопуюча інфляція, гіперінфляція, стагфляція. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика держави. Стратегічні та тактичні антиінфляційні заходи.

### **Тема 9. Ринок праці та його рівновага**

Зайнятість та безробіття: сутність, види та показники. Природне безробіття: економічний зміст та методи вимірювання. Розрив ВВП в умовах циклічного безробіття. Закон Оукена: економічний зміст та математична формалізація. 4. Неокласична та кейнсіанська моделі ринку праці: умови функціонування та механізм збалансування.



### **Тема 10. Макроекономічна політика у відкритій економіці**

Розрахунок національного доходу у відкритій економіці. Роль чистого експорту ВНП та ВВП. Міжнародний потік товарів і капіталів. Принцип порівняльної переваги. Графічний аналіз порівняльної переваги. Відкрита мультиплікаторна модель. Мультиплікатор зовнішньої торгівлі. Гранична схильність до імпорту та складний мультиплікатор. Вплив чистого експорту на ВВП. Модель IS-LM для відкритої економіки при фіксованому обмінному курсі. Властивості кривої IS. Крива LM та мобільність капіталу. Вплив фіскальної експансії. Вплив грошової експансії. Вплив девальвації. Регулювання руху капіталу. Модель Мандела-Флемінга.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної макроекономіки</b>										
Тема 1. Вступ до предмету міжнародної макроекономіки	8	2	2		4	8				8
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків та міжнародної економіки	10	2	2		6	9	1			8
Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція: модель AD-AS.	10	2	2		6	9	1			8
Тема 4. Моделі макроекономічної рівноваги	9	2	1		6	9	1			8
Тема 5. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки	9	2	1		6	10				10
Разом за змістовним модулем 1	46	10	8		28	45	3			42
<b>Змістовий модуль 2. Державна макроекономічна політика в системі зовнішньоекономічних зв'язків</b>										
Тема 6. Фіскальна політика держави: національний та міжнародний досвід реалізації	10	2	2		6	9	1			8
Тема 7. Монетарні політика держави в умовах відкритості національної економіки	10	2	2		6	9	1			8
Тема 8. Інфляція та інфляційна політика в умовах глобалізації світової економіки	10	2	2		6	9	1			8
Тема 9. Ринок праці та його рівновага	7	2	1		4	8				8
Тема 10. Макроекономічна політика у відкритій економіці	7	2	1		4	10				10
Разом за змістовним модулем 2	44	10	8		26	45	3			42
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>20</b>	<b>16</b>		<b>54</b>	<b>90</b>	<b>6</b>			<b>84</b>

### 5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

### 6. Теми практичних занять

(Додаток 1)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної макроекономіки</b>			
1.	Тема 1. Вступ до предмету міжнародної макроекономіки	2	
2.	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків та міжнародної економіки	2	
3.	Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція: модель AD-AS.	2	
4.	Тема 4. Моделі макроекономічної рівноваги	1	
5.	Тема 5. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки	1	
<b>Змістовий модуль 2. Державна макроекономічна політика в системі зовнішньоекономічних зв'язків</b>			
6.	Тема 6. Фіскальна політика держави: національний та міжнародний досвід реалізації	2	
7.	Тема 7. Монетарні політика держави в умовах відкритості національної економіки	2	
8.	Тема 8. Інфляція та інфляційна політика в умовах глобалізації світової економіки	2	
9.	Тема 9. Ринок праці та його рівновага	1	
10.	Тема 10. Макроекономічна політика у відкритій економіці	1	
<b>Разом</b>		<b>16</b>	

### 7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

### 8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної макроекономіки</b>			
1.	Тема 1. Вступ до предмету міжнародної макроекономіки	4	8
2.	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків та міжнародної економіки	6	8
3.	Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція: модель AD-AS.	6	8
4.	Тема 4. Моделі макроекономічної рівноваги	6	8
5.	Тема 5. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки	6	10
<b>Змістовий модуль 2. Державна макроекономічна політика в системі</b>			

<b>зовнішньоекономічних зв'язків</b>			
6.	Тема 6. Фіскальна політика держави: національний та міжнародний досвід реалізації	6	8
7.	Тема 7. Монетарні політика держави в умовах відкритості національної економіки	6	8
8.	Тема 8. Інфляція та інфляційна політика в умовах глобалізації світової економіки	6	8
9.	Тема 9. Ринок праці та його рівновага	4	8
10.	Тема 10. Макроекономічна політика у відкритій економіці	4	10
<b>Разом</b>		<b>54</b>	<b>84</b>

До самостійної роботи здобувачів відноситься: підготовка до лекцій та практичних занять, рішення практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування; підготовка до контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Самостійна робота здобувачів заочної форми навчання: виконання індивідуальної контрольної роботи (Додаток 3) – не передбачено.

## **9. Методи навчання**

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання практичних задач (в т.ч. розрахункових), виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій.

## **10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)**

### **Поточний контроль:**

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання практичних задач, оцінювання розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

**Підсумковий контроль:** іспит

## Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 5
Розв'язання ситуаційних вправ, вирішення задач та проблемних ситуацій	від 0 до 5
Поточне тестування за темами	від 0 до 5
Підсумковий контроль	
Іспит	від 0 до 30

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; виступає і задає питання; дає не зовсім повні відповіді на запитання, не використовує додаткову навчально-методичну та наукову літературу; показує невміння публічно представити матеріал.
	3 бали	Здобувач бере участь в практичному занятті; демонструє достатні знання, не завжди дає повні відповіді на запитання, не в повній мірі використовує додаткову навчально-методичну та наукову літературу; не може сформулювати власне ставлення до проблеми; не здатний публічно представити матеріал.
	4 бали	Здобувач майже завжди бере активну участь у практичному занятті; демонструє високі знання, дає повні відповіді на запитання; користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою, проте не може сформулювати власне ставлення до певної проблеми; здатний публічно представити матеріал.
	5 балів	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	0 балів	Здобувач ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.
	1 бал	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.

	2 бали	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано обмежену кількість джерел.
	3 бали	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову.
	4 бали	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову.
	5 балів	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє володіння навичками наукового дослідження; виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки. Здобувач розв'язує ситуаційну вправу, проблемну ситуацію з творчим підходом, використовуючи нешаблонні фрази, демонструє розгорнуте, цікаве бачення, яке відрізняється власними роздумами, висновками; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову.
Поточне тестування за темами	0 балів	Тестування не виконано.
	1 бал	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 20% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.
	2 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 40% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	3 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 60% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	4 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 80% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	5 балів	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.
Іспит	0-4 бали	Здобувач не знає відповіді на питання, зазначені в білеті, не володіє навчальним матеріалом.
	5-8 балів	Здобувач неправильно розкриває сутність питань, зазначених в білеті, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки

9-12 балів	Здобувач не повною мірою розуміє сутність питань, зазначених у білеті, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу
13-15 балів	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття в межах питань, зазначених у білеті, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків
16-20 балів	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо питань, зазначених у білеті, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, але не вміє самостійно аналізувати деякі аспекти, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.
21-25 балів	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом щодо питань, зазначених у білеті, обґрунтовано його викладає, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).
26-30 балів	Здобувач у повному обсязі, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано надає відповіді на всі питання, зазначені в білеті. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, робить самостійні висновки, вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки.

## 11. Питання для підсумкового контролю

1. Об'єкт і предмет міжнародної макроекономіки.
2. Розвиток міжнародної макроекономіки як науки.
3. Економічна система як об'єкт макроекономіки.
4. Система національних рахунків (СНР).
5. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень цін, зайнятість. Валовий національний продукт (ВНП) та валовий внутрішній продукт (ВВП).
6. Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Визначення ВВП Інститутом статистики ООН.
7. Характерні ознаки ВВП. Визначення кінцевої і проміжної продукції, доданої вартості.
8. Чистий національний продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Дохід кінцевого використання.
9. Номінальний та реальний ВВП. Поточні та постійні ціни. Темп росту та темп приросту реального ВВП.
10. Індекс цін та дефлятор. Інфлювання та дефлювання.

11. Сукупний попит. Структура сукупного попиту. Споживчий попит. Інвестиційний попит. Попит держави.
12. Цінові фактори, які впливають на сукупний попит: зміна процентної ставки, ефект багатства, обсяг та структура імпорту. Крива сукупного попиту.
13. Нецінові фактори, які впливають на сукупний попит. Зміни в споживчих витратах, інвестиційних витратах, державних витратах та у витратах на чистий експорт.
14. Сукупна пропозиція. Короткострокова крива сукупної пропозиції.
15. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції. Довгострокова крива сукупної пропозиції.
16. Цінові фактори, що впливають на сукупну пропозицію: зміна процентної ставки, зміна рівня цін.
17. Нецінові фактори, що впливають на сукупну пропозицію: зміни цін на ресурси, продуктивності праці, правових норм.
18. Класична модель макрорівноваги: взаємодія ринків ресурсів товарів, грошей та інвестицій. Гіпотези класичної моделі макрорівноваги.
19. Ринок ресурсів. Робоча сила як головний ресурс класичної макромоделі.
20. Умови рівноваги ринку робочої сили за класичною моделлю.
21. Взаємозв'язок графіка рівноваги ринку робочої сили з виробничою функцією.
22. Визначення рівноважного обсягу виробництва.
23. Ринок грошей та його рівновага. Графік рівноваги ринку грошей за класичною моделлю.
24. Ринок товарів. Умови та графік рівноваги ринку товарів за класичною моделлю.
25. Ринок заощаджень. Вплив процентної ставки ( $I$ ) на ринок заощаджень. Графік рівноваги ринку заощаджень.
26. Загальна рівновага класичної макромоделі: система взаємопов'язаних графіків.
27. Кейнсіанська модель макрорівноваги: споживання та заощадження в національній економіці. Умови побудови моделі. Спрощена модель рівноваги - Кейнсіанський хрест. Заплановані витрати. Фактичні витрати.
28. Некейнсіанський і неокласичний підходи.
29. Моделі економічного зростання. Модель Домара і Харрода.
30. Багатофакторін моделі економічного зростання. Модель Кобба-Дугласа.
31. Поняття збалансованого зростання. Оптимальне економічне зростання. «Золоте» правило Солоу.
32. Макроекономічна нестабільність. Циклічність, інфляція та безробіття як основні прояви макроекономічної нестабільності.
33. Моделі соціальної політики в сучасній економіці.
34. Соціальна політика держави в умовах нестабільності економічного розвитку.
35. Основні напрямки та інструменти реалізації соціальної політики.



36. Нециклічні коливання та їх чинники. Короткострокова та довгострокова нестабільність.
37. Циклічні коливання та їх види. Циклічні прояви в сучасній економіці.
38. Застосування моделей AD-AS та IS-LM для аналізу циклічних коливань.
39. Гнучкі ціни та теорія (модель) реального ділового циклу.
40. Фіскальна політика та державний бюджет.
41. Циклічний та структурний дефіцити бюджету.
42. Основні фактори зростання дефіциту бюджету.
43. Джерела дефіцитного фінансування. Емісійне та боргове фінансування бюджетного дефіциту та інфляція.
44. Автоматична фіскальна політика. Стабілізаційний вплив на економіку автоматичної фіскальної політики в умовах падіння та зростання виробництва. Ефект гальмування автоматичної фіскальної політики та необхідність її доповнення дискреційною політикою.
45. Дискреційна фіскальна політика. Стимулююча та стримуюча фіскальна політика.
46. Граничний коефіцієнт податків і складний мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків.
47. Мультиплікативний вплив державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП.
48. Мультиплікатор збалансованого бюджету.
49. Крива Лаффера про залежність між податковими ставками і податковими надходженнями до бюджету.
50. Модель грошового ринку. Порушення та відновлення рівноваги на грошовому ринку.
51. Сутність грошової пропозиції. Грошова пропозиція та засоби її вимірювання.
52. Грошова маса. Показники грошової маси - грошові агрегати M1, M2, M3, L, D. Грошова база.
53. Грошовий та депозитний мультиплікатори і пропозиція грошей.
54. Попит на гроші та фактори, що його визначають: рівень цін (P), процентна ставка, реальні доходи. Попит на гроші для угод, попит на гроші як активи та їх графічна інтерпретація.
55. Кейнсіанська теорія переваг ліквідності.
56. Монетаристська теорія як теоретична база монетарної політики.
57. Кількісне рівняння як концептуальна основа монетаристської теорії.
58. Інфляція як індикатор макроекономічної нестабільності.
59. Індeksi цін: індекс Ласпейреса, індекс Пааше, індекс Фішера. Рівень інфляції.
60. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Повзуча інфляція, галопуюча інфляція, гіперінфляція, стагфляція.
61. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика держави. Стратегічні та тактичні антиінфляційні заходи.
62. Ринок праці та безробіття. Закон Оукена.
63. Безробіття та інфляція. Крива Філіпса.

64. Економічна нерівність. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині. Індекс злиденності.
65. Рівновага на ринку праці, та параметри, що її визначають.
66. Міжнародний потік товарів і капіталів. Принцип порівняльної переваги. Графічний аналіз порівняльної переваги.
67. Відкрита мультиплікаторна модель. Мультиплікатор зовнішньої торгівлі. Гранична схильність до імпорту та складний мультиплікатор.
68. Вплив чистого експорту на ВВП.
69. Модель IS-LM для відкритої економіки при фіксованому обмінному курсі. Властивості кривої IS. Крива LM та мобільність капіталу.
70. Модель Мандела-Флемінга.
71. Роль і функції держави в економічній системі.
72. Класична теорія макроекономічного регулювання.
73. Основні положення кейнсіанської теорії державного регулювання економіки.

## 12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Додаток 2)

Поточний та періодичний контроль										Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	10	5	5	10	10	5	5	5	10	<b>30</b>	<b>100</b>

T1, T2 ... T10 – теми лекцій

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту
90 - 100	A	відмінно
85 - 89	B	добре
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	задовільно
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінно	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні

		письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Задовільно	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.

		навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	
	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

### 13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- мультимедійні презентації;
- роздатковий ілюстративний матеріал (прикладні документи);
- практикум для практичних занять;
- тестові завдання.

### 14. Рекомендована література

#### Основна

1. Задоя А.О., Петруня Ю.Є. Макроекономіка: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с.

2. Панчишин С. М. Макроекономіка: навчальний посібник. / Видання 4-те, виправлене і доповнене. Львів: Видавництво «Апріорі». 2022. 524 с.
3. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / [С. М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В.Грабинська та ін.] / За ред. С.М. Панчишина і П.І. Островерха. / 5-те вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2021. Кн. 1: Вступ до макроекономіки. Макроекономіка. 582 с.
4. Макаренко М. І., Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. Макроекономіка: підручник. 2-ге вид., переробл. Суми: СДУ, 2021. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf>
5. Радіонова І.Ф., Усик В.І. Макроекономічний аналіз національної економіки: навч.посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 304 с.
6. Крючкова Н.М., Пічугіна Ю.В. Макроекономіка – практикум. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. 55 с. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/2542>
7. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум. Одеса, 2020. 76 с.

#### Додаткова

1. Shapiro D. Principles of Macroeconomics 3e. Pennsylvania State University. 2022. 631 p. URL: <https://assets.openstax.org/oscms-prodcms/media/documents/Macroeconomics3e-WEB.pdf>
2. Del Negro M., Sims C. “When Does a Central Bank’s Balance Sheet Require Fiscal Support?,” *Journal of Monetary Economics*, 2015. Volume 73, P.1–19.
3. Lequiller F. Blades D. Understanding National Accounts. GDP. Second edition. Revised and expanded. 2014. URL: <https://www.oecd.org/std/UNA-2014.pdf>
4. Obstfeld M. On the use of open economy new Keynesian models to evaluate policy rules // *Journal of Economic Dynamics and Control*. 2014. № 4.
5. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія: Практикум. К., 2010. 496 с.
6. Крючкова Н.М., Корчева В.І. Прогнозування фіскальної ефективності в умовах невизначеності економічного розвитку. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2016. том 21, вип. 7-2 (49). С. 13-18.
7. Крючкова Н.М. Теоретико-прикладні аспекти макроекономічної динаміки розвитку України в умовах сучасних трансформацій. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2017. Том 22. Випуск 7 (60). С.8-13.
8. Kriuchkova N. Fiscal policy: theoretical definitions, structure and classification in Ukrainian scientific discourse. *Modern Science. Moderni Veda*. Praha, 2016. vol. 3. P.30-39.
9. Kriuchkova N. Transaction costs of taxation in Ukraine economy: theoretical and applied aspects. *Economic and social development of Ukraine in XXI*

*century: National vision and globalization challenges*. Dradt2Digital Publishing House. 2017. – P.142-145.

10. Крючкова Н.М. Забезпечення економічної стійкості в Україні в умовах пандемії COVID-19: сучасні проблеми та перспективи удосконалення. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2022. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3741>

11. Kriuchkova N., Paramonova Yu. Assessment of the effectiveness of fiscal and monetary levers of economic development in Ukraine. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1928>

DOI: 10.32782/2524-0072/2022-45-25

### **15. Електронні інформаційні ресурси**

1. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: [www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua)

2. Офіційний веб-сайт Національного банку України URL: [www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)

3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: [www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)

4. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

5. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/uk/>

6. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org>

7. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) URL: <http://www.oecd.org>.

8. World Investment Report. URL: <http://unctad.org/>

9. World Trade Report. URL: [www.wto.org](http://www.wto.org)

10. World Migration Report. URL: [www.iom.int](http://www.iom.int)

11. Global Financial Stability Report. URL: [www.imf.org](http://www.imf.org)

12. The World Factbook. URL: [www.cia.gov/library/publications/resources/theworld-factbook/](http://www.cia.gov/library/publications/resources/theworld-factbook/)

## Плани практичних занять

### Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної макроекономіки.

#### Практичне заняття 1.

##### Тема 1. Вступ до предмету міжнародної макроекономіки.

Питання для обговорення:

1. Об'єкт і предмет міжнародної макроекономіки.
2. Розвиток міжнародної макроекономіки як науки.
3. Економічна система як об'єкт макроекономіки.
4. Методологічні та методичні особливості макроекономічного аналізу.
5. Місце курсу в системі економічних дисциплін.

Поточне тестування за темою 1.

#### Практичне заняття 2.

##### Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків та міжнародної економіки.

Питання для обговорення:

1. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Основні категорії системи національних рахунків: додана вартість, інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки.
2. Переваги та обмеження СНР. Проблеми впровадження СНР в Україні.
3. Роль макроекономічних показників. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень цін, зайнятість. Валовий національний продукт (ВНП) та валовий внутрішній продукт (ВВП).
4. Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий.
5. Визначення ВВП Інститутом статистики ООН. Характерні ознаки ВВП. Визначення кінцевої і проміжної продукції, доданої вартості. Подвійний рахунок та його виключення.
6. Динаміка ВВП в Україні.
7. Співвідношення між основними показниками системи національних рахунків (СНР).
8. Чистий національний продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Дохід кінцевого використання.
9. Номінальний та реальний ВВП. Поточні та постійні ціни.
10. Темп росту та темп приросту реального ВВП. Індекс цін та дефлятор. Інфлювання та дефлювання.

Поточне тестування за темою 2.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

### **Практичне заняття 3.**

#### **Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція.**

Питання для обговорення:

1. Сукупний попит. Структура сукупного попиту. Споживчий попит. Інвестиційний попит. Попит держави.
2. Цінові фактори, які впливають на сукупний попит: зміна процентної ставки, ефект багатства, обсяг та структура імпорту.
3. Крива сукупного попиту. Нецінові фактори, які впливають на сукупний попит.
4. Зміни в споживчих витратах, інвестиційних витратах, державних витратах та у витратах на чистий експорт.
5. Сукупна пропозиція. Короткострокова крива сукупної пропозиції. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції.
6. Довгострокова крива сукупної пропозиції. Цінові фактори, що впливають на сукупну пропозицію: зміна процентної ставки, зміна рівня цін. Нецінові фактори, що впливають на сукупну пропозицію: зміни цін на ресурси, продуктивності праці, правових норм.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

### **Практичне заняття 4.**

#### **Тема 4. Моделі макроекономічної рівноваги.**

Питання для обговорення:

1. Класична модель макрорівноваги: взаємодія ринків ресурсів товарів, грошей та інвестицій. Гіпотези класичної моделі макрорівноваги. Ринок ресурсів. Робоча сила як головний ресурс класичної макромоделі.
2. Умови рівноваги ринку робочої сили за класичною моделлю. Взаємозв'язок графіка рівноваги ринку робочої сили з виробничою функцією. Визначення рівноважного обсягу виробництва.
3. Ринок грошей та його рівновага. Графік рівноваги ринку грошей за класичною моделлю. Ринок товарів. Умови та графік рівноваги ринку товарів за класичною моделлю. Ринок заощаджень. Вплив процентної ставки ( $i$ ) на ринок заощаджень.
4. Графік рівноваги ринку заощаджень. Загальна рівновага класичної макромоделі: система взаємопов'язаних графіків.
5. Кейнсіанська модель макрорівноваги: споживання та заощадження в національній економіці. Умови побудови моделі.
6. Спрощена модель рівноваги - Кейнсіанський хрест. Заплановані витрати. Фактичні витрати.

#### **Тема 5. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки.**

Питання для обговорення:

1. Макроекономічна нестабільність. Циклічність, інфляція та безробіття як основні прояви макроекономічної нестабільності.



2. Нециклічні коливання та їх чинники. Короткострокова та довгострокова нестабільність.

3. Циклічні коливання та їх види. Циклічні прояви в сучасній економіці.

4. Кореляція та відносна змінність макроекономічних показників для типового ділового циклу.

5. Інтерпретації ділового циклу та моделі циклічних коливань.

6. Детерміністичні цикли та їх вірогідність. Стохастичні цикли як сучасна теорія ділового циклу.

7. Ділові цикли в умовах малорухомих цін.

8. Застосування моделей AD-AS та IS-LM для аналізу циклічних коливань.

9. Гнучкі ціни та теорія (модель) реального ділового циклу.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Поточне тестування за темою 4.

Поточне тестування за темою 5.

## **Змістовий модуль 2. Державна макроекономічна політика в системі зовнішньоекономічних зв'язків**

### **Практичне заняття 5**

#### **Тема 6. Фіскальна політика держави: національний та міжнародний досвід**

Питання для обговорення:

1. Фіскальна політика та державний бюджет. Проблеми збалансованості державного бюджету. Циклічний та структурний дефіцити бюджету. Основні фактори зростання дефіциту бюджету. Джерела дефіцитного фінансування. Емісійне та боргове фінансування бюджетного дефіциту та інфляція.

2. Автоматична фіскальна політика. Стабілізаційний вплив на економіку автоматичної фіскальної політики в умовах падіння та зростання виробництва.

3. Ефект гальмування автоматичної фіскальної політики та необхідність її доповнення дискреційною політикою.

4. Дискреційна фіскальна політика. Стимулююча та стримуюча фіскальна політика.

5. Граничний коефіцієнт податків і складний мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків. Мультиплікативний вплив державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

6. Наслідки стимулюючої податкової політики для державного бюджету.

7. Крива Лаффера про залежність між податковими ставками і податковими надходженнями до бюджету

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Поточне тестування за темою 6.

## **Практичне заняття 6.**

### **Тема 7. Монетарна політика держави в умовах відкритості економіки**

Питання для обговорення:

1. Механізм функціонування грошового ринку. Модель грошового ринку. Порушення та відновлення рівноваги на грошовому ринку.
  2. Сутність грошової пропозиції. Грошова пропозиція та способи її вимірювання.
  3. Грошова маса. Показники грошової маси - грошові агрегати М1, М2, М3, L, Д.
  4. Грошова база. Грошова пропозиція з урахуванням депозитних та готівкових грошей. Ліквідність активів. Коефіцієнт монетизації (Маршалла). Графік грошової пропозиції.
  5. Грошовий та депозитний мультиплікатори і пропозиція грошей.
  6. Попит на гроші та фактори, що його визначають: рівень цін (P), процентна ставка, реальні доходи. Попит на гроші для угод, попит на гроші як активи та їх графічна інтерпретація.
  7. Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики. Кейнсіанська теорія переваг ліквідності. Монетаристська теорія як теоретична база монетарної політики. Кількісне рівняння як концептуальна основа монетаристської теорії. Грошова маса та процентна ставка у стані рівноваги.
  8. Наслідки зміни грошової маси. Вплив підвищення реальних доходів на рівень процентної ставки. Процентна ставка та попит на інвестиції. Гроші, процентна ставка та сукупний попит.
- Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

## **Практичне заняття 7.**

### **Тема 8. Інфляція та інфляційна політика в умовах глобалізації світової економіки**

Питання для обговорення:

1. Інфляція як індикатор макроекономічної нестабільності. Індекси цін: індекс Ласпейреса, індекс Пааше, індекс Фішера.
  2. Рівень інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат.
  3. Повзуча інфляція, галопуюча інфляція, гіперінфляція, стагфляція.
  4. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика держави.
  5. Стратегічні та тактичні антиінфляційні заходи.
- Поточне тестування за темою 8.

## **Практичне заняття 8.**

### **Тема 9. Ринок праці та його рівновага**

Питання для обговорення:

1. Зайнятість та безробіття: сутність, види та показники.
2. Природне безробіття: економічний зміст та методи вимірювання.
3. Розрив ВВП в умовах циклічного безробіття.

4. Закон Оукена: економічний зміст та математична формалізація.

5. Неокласична та кейнсіанська моделі ринку праці: умови функціонування та механізм збалансування.

### **Тема 10. Макроекономічна політика у відкритій економіці**

Питання для обговорення:

1. Розрахунок національного доходу у відкритій економіці. Роль чистого експорту, ВВП та ВВП.

2. Міжнародний потік товарів і капіталів. Принцип порівняльної переваги. Графічний аналіз порівняльної переваги.

3. Відкрита мультиплікаторна модель. Мультиплікатор зовнішньої торгівлі.

4. Гранична схильність до імпорту та складний мультиплікатор. Вплив чистого експорту на ВВП.

5. Модель IS-LM для відкритої економіки при фіксованому обмінному курсі. Властивості кривої IS. Крива LM та мобільність капіталу. Вплив фіскальної експансії. Вплив грошової експансії.

6. Вплив девальвації. Регулювання руху капіталу.

7. Модель Мандела-Флемінга.

Поточне тестування за темою 9.

Поточне тестування за темою 10.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами  
поточного, періодичного та підсумкового контролю**

<b>Теми практичних занять</b>	<b>Кількість балів за вид роботи</b>	<b>Разом балів</b>
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи макроекономіки</b>		
Практичне заняття 1. Вступ до предмету макроекономіки	0 – 5 (поточне тестування за темою)	0 - 5
Практичне заняття 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	0 – 5 (поточне тестування за темою) 0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 10
Практичне заняття 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція	0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 5
Практичне заняття 4. Ринок праці та його рівновага. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки	0 – 5 (поточне тестування за темою 4) 0 – 5 (поточне тестування за темою 5) 0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 15
<b>Змістовий модуль 2. Державна макроекономічна політика в системі зовнішньоекономічних зв’язків</b>		
Практичне заняття 5. Фіскальна політика держави: національний та міжнародний досвід	0 - 5 (розв’язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0 – 5 (поточне тестування за темою)	0 - 10
Практичне заняття 6. Монетарна політика держави в умовах відкритості економіки	0 - 5 (розв’язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 5
Практичне заняття 7. Інфляція та інфляційна політика в умовах глобалізації світової економіки	0 – 5 (поточне тестування за темою)	0 - 5
Практичне заняття. Ринок праці та його рівновага. Макроекономічна політика у відкритій економіці	0 – 5 (поточне тестування за темою 9) 0 – 5 (поточне тестування за темою 10) 0 - 5 (розв’язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 15
Підсумковий контроль (екзамен)	0 - 30	0 - 30
<b>Загалом сума балів</b>		<b>0 - 100</b>